

A BARÁTOM VOLTÁL, VAGY AZ MARADSZ EZUTÁN IS?

A modul szerzője: Palánkainé
Sebők Zsuzsanna

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

B 4. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. Ráhangolás, a feldolgozás előkészítése					
I/a Az én barátom...					
A	A gyerekek párban dolgoznak. A barátjukról mesélnek egymásnak, és elmondják az általuk kiválasztott barát külső és belső tulajdonságait. Szabály, hogy nem szabad belekérdezni a másik mesélésébe. Mindkét fél három-három percen mutatja be a barátját. 8 perc	Együttműködés párban Mások értékeinek a tekintetbevétele	Kooperatív tanulás – páros szóforgó		
B	A gyerekeknek öt percük van arra, hogy a párjuk útmutatása szerint lerajzolják a barátot. (Az idő rövideje és a helyzet komikuma, nehézsége bizonyára absztrakt, karikírozott rajzokat eredményez.) 8 perc	Együttműködés párban Mások értékeinek a tekintetbevétele	Kooperatív tanulás – Tedd, amit mondok!	Rajzlap, színes ceruzák	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
C	A négyes csoport minden tagja leírja a csomagolópapír feléje eső részébe, hogy milyen külső és belső tulajdonságai vannak a barátjának. Szabály, hogy ne beszéljék meg a gyerekek a feladatot. Ezt követően kigyűjtik a csomagolópapír közepére, hogy miben hasonlítanak, illetve különböznek a csoporttagok barátai. 8 perc	Együttműködés párban Mások értékeinek a tekintetbevétele	Kooperatív tanulás – ablak	Csomagolópapír csoportonként	Ablak
I/b Nekem így, neked úgy...					
A	A beszélgetőkörben a párok felváltva elmondják, mit tudtak meg a társuk barátjáról. 15 perc	Beszélgetés kezdeményezése Mások beszédének megértése	Csoportmunka – beszélgetőkör		
B	Mindegyik gyerek véleményezi a párja rajzát, és elmondja az osztálynak, hogy valójában milyen az ő barátja. 15 perc	Mások beszédének megértése	Egész osztály együtt		
C	Az ablakban összegyűjtött tulajdonságokról beszámolnak a csoportok (Közös, nem közös...). 15 perc	Mások beszédének megértése	Kooperatív tanulás – csoportszóforgó		

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II. Az új tartalom feldolgozása					
II/a Érted haragszom					
A	A tanár részletet olvas fel a <i>Harry Potter és a bölcsek köve</i> című regényből. Ezt követően a csoportok kitöltik a feladatlapokat (a szerepkörök feltétlenül működjenek). 20 perc	Érzelmek tudatosítása Döntés Figyelem Verbális szövegértés Emlékezet	Frontális osztály- munka – felolvasás Kooperatív tanulás – kupactanács	D1 (Szerepkártyák) D2 (Feladatlap)	P1 (J. K. Rowling: <i>Harry Potter és a bölcsek köve</i> – részlet) P2 (A feladatlap megoldókulcsa)
B	A gyerekek önállóan elolvasnak egy részletet a regényből. A történetben különböző érdekek és értékek miatt ütközésbe kerül egymással a három jó barát. Akár vége is szakadhat egy jól induló barátságnak, de történhet másképpen is. A csoportok sorsolással megkapják az 1-es vagy a 2-es megoldási lehetőséget, majd kidolgozzák a történet lehetséges folytatását. 20 perc	Olvasás, szövegértés Szóbeli kommunikáció	Csoportmunka – dráma	D3 (J. K. Rowling: <i>Harry Potter és a bölcsek köve</i> – részlet) D4 (Oldd meg a helyzetet!)	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/b Azt gondolom erről a dolgról, hogy...					
A	<p>Az osztály négy sarkába egy-egy fontos szereplő nevét ragasztja ki a tanár. A négy szereplő gondolatait kellene közvetíteniük a gyerekeknek.</p> <p>A csoportok szereplőnként (sarkonként) három percet kapnak arra, hogy a négy szereplő elképzelt, lehetséges gondolatait leírják az odakészített csomagolópapírra. Az időfelelősök ügyelnek a három perc betartására.</p> <p>A csoportok más-más színű filctollat vigyenek magukkal a vándorútra, hogy a leírt megjegyzéseiket vissza tudják idézni.</p> <p style="text-align: right;">12 perc</p>	<p>Kifejezőkészség</p> <p>Véleményalakítás és kinyilvánítás</p> <p>Együttműködés csoportban</p>	<p>Kooperatív tanulás – sarkok, csoportforgó</p>	<p>Minden csoportnak más-más színű filctoll, csomagolópapír (szereplőnként 1 db)</p>	<p>P3 (Névkártyák)</p>
B	<p>A csoportok megbeszélik, mit gondolhatott a négy szereplő a jelenet alatt. Egy csomagolópapírra a szereplők neve mellé írják a lehetséges gondolatokat.</p> <p>A csoportok szereplőnként három percet kapnak arra, hogy leírják a négy szereplő elképzelt, lehetséges gondolatait. Megkülönböztetésül különböző színű filctollakkal dolgoznak.</p> <p style="text-align: right;">12 perc</p>	<p>Kifejezőkészség</p> <p>Véleményalakítás és kinyilvánítás</p> <p>Együttműködés csoportban</p>	<p>Kooperatív tanulás – szóforgó</p>	<p>Minden csoportnak más és más színű filctoll, csomagolópapír</p>	<p>P3 (Névkártyák)</p>
C	<p>A csoportok bemutatják a jeleneteket.</p> <p style="text-align: right;">20 perc</p>	<p>Testbeszéd</p> <p>Szóbeli kommunikáció</p>	<p>Csoportmunka – dráma</p>		

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/c Te ezt gondold erről a dologról					
A	A csomagolópapírokra írt gondolatokat kiállítják a csoportok, majd újra körbejárják a helyszíneket, hogy elolvassák a többiek gondolatait. 5 perc	Önértékelés Mások szempontjainak a figyelembevétele	Kooperatív tanulás – képtárlátogatás		
B	A csoportok körbejárnak, hogy elolvassák a többiek gondolatait. Saját színű filctollukkal kiegészíthetik az olvasottakat. Minden helyszínen két percet tölthetnek. 5 perc	Mások szempontjainak a figyelembevétele Empátia Kifejezőkészség	Kooperatív tanulás – csoportforgó	Csoportonként más-más színű filctoll	
C	A csoportok egy-egy csomagolópapírra felírják a nevüket és azt, hogy „Üzenőfal”, majd felragasztják a csoport közelében lévő falfelületre. A csoportok értékelik a jeleneteket: mindegyik csoporttag egy-egy dicsérő mondatot ír a többi csoport munkájáról a Post-it-re, és azt az értékelt csoport üzenőfalára ragasztja. 12 perc	Önértékelés Mások szempontjainak a figyelembevétele	Csoportmunka Egész osztály együtt	Csoportonként egy-egy csomagolópapír, csoportonként más-más színű Post-it	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/d Buktatók					
A, B	A csoportok jelenetet terveznek az elképzelt gondolatokból, majd eljátsszák azt a többi csoportnak. A jelenetekben hangsúlyt kap Neville segítő szándéka. A felkészülés során lehetőség van arra, hogy a csoport egyik tagja bekukkantson a másik csoport próbájába, megbeszélésébe. 18 perc	Testbeszéd Szóbeli kommunikáció	Csoportmunka – dráma Kooperatív tanulás – felfedező riporter		
C	A gyerekek átgondolják, volt-e olyan szituáció az életükben, amikor a barátság megtartása vagy a saját igazuk melletti kiállás megváltoztatta addigi barátságukat. (Voltál a barátom, vagy az maradsz ezután is?) 10 perc	Szóbeli kommunikáció	Egész osztály együtt – beszélgetés		
II/e Helyzetek					
A	A gyerekek átgondolják, volt-e olyan szituáció az életükben, amikor a barátság megtartása vagy a saját igazuk melletti kiállás megváltoztatta addigi barátságukat. (Voltál a barátom, vagy az maradsz ezután is?) 7 perc	Szóbeli kommunikáció	Egész osztály együtt – beszélgetés		

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
III. Az új tartalom összefoglalása, ellenőrzés és értékelés					
III/a Ott tetszett nekem a mai munka...					
A	A csoportok írásban véleményezik, hogy melyik csoport munkája hol és miért tetszett. Legalább három pozitív gondolatot fogalmazzanak meg minden csoportról. 5 perc	Kritika, önkritika, véleménynyilvánítás Kifejezőkészség, Tolerancia Együttműködés	Csoportmunka	D5 (Véleménytáblázat)	

MELLÉKLETEK

P1 – J. K. Rowling: Harry Potter és a bölcsek köve (Részlet)

Vacsora után a három jó barát feszült izgalommal várakozott a klubhelyiségben. Senki nem kérdezte, hogy mi ütött beléjük, hiszen a griffendéles diákok továbbra sem álltak szóba velük. Most ez először nem is zavarta Harryt.

Hermione a jegyzeteit lapozta, hátha valami olyan varázslattal lesz dolguk, amiről tanultak a tanév folyamán. Harry és Ron csöndben üldögéltek. Mindkettőjüknek a rájuk váró megpróbáltatások jártak a fejében.

Végül a diákok sorban szedelőzködni kezdtek, és a klub lassan kiürült.

– Indulhatsz a köpönyegért – suttogta Ron, mikor a sereghajtó Lee Jordan is felkelt a székéből, és ásítva elvonult lefeküdni. Harry felszaladt a sötét hálósobába. Ahogy elővette a köpenyt, pillantása a Hagridtól kapott furulyára tévedt. Bolyhoskára gondolt, és zsebre tette a hangszert. Nem sok kedve volt énekelni. Visszasietett a klubhelyiségbe.

– Legjobb lesz, ha már idebent belebújunk a köpönyegbe, hogy lássuk, eltakar-e mindnyájunkat. Ha Frics meglátja, hogy a lábunk gazdátlanul kóborol a folyosón...

– Ti meg mit csináltok? – csendült egy hang a szoba sötétjében. Az egyik karosszék mögül Neville mászott elő, kezében Trevorral. A fiú nyilván a béka újabb szökési kísérletét hiúsította meg.

– Semmit, Neville, semmit – hadarta Harry, és gyorsan a háta mögé rejtette a köpönyeget. Neville-t azonban nem volt olyan könnyű becsapni.

– Már megint ki akartok menni... – állapította meg.

– Nem, nem, dehogyis – tiltakozott Hermione. – Még csak az kellene. Te meg miért nem vagy már ágyban?

Harry az ajtó mellett álló ingaórára nézett. Nem késlekedhetnek tovább; Piton talán már álomba is zenélte Bolyhoskát.

– Ne menjetek sehova! – kérlelte őket Neville. – Megint elkapnak titeket, és a Griffendél még jobban lemarad.

– Te ezt nem értheted – rázta a fejét Harry. Ez most nagyon fontos. Neville azonban szemmel láthatóan elhatározta, hogy ezúttal nem hagyja magát.

– Nem engedlek el titeket! – jelentette ki, és a portrélyuk elé ugrott. – Ha... ha megverték, akkor sem!

– Neville! – csattant fel türelmetlenül Ron. – Tűnj el az útból, és ne viselkedj úgy, mint egy féleszű...

– Nem vagyok féleszű! – vágott vissza Neville. – Nem akarom, hogy megint megszegjétek a szabályokat! Ti mondtátok nekem, hogy álljak a sarkamra!

– De ne velünk szemben! – mérgelődött Ron. – Neville, el se tudod képzelni, mibe avatkoztál. Egy lépést tett Neville felé. A fiú elejtette Trevort, s a béka habozás nélkül kihasználta hirtelen jött szabadságát.

– Gyerünk, üssél csak meg! – kakaskodott Neville, és felemelte mindkét öklét. – Készen állok!

Harry Hermionéhez fordult.

– Csinálj valamit!

Hermione előrelépett.

– Neville – szólt –, bocsáss meg, de nincs más választásom.

Azzal felemelte varázspálcáját.

– *Petrificus totalus!* – kiáltotta, és Neville-re szegezte a pálcát.

A fiú nyomban vigyázzállásba ugrott. Karja lehanyatlott, bokái összekoccantak, és egész teste megmerevedett. A következő pillanatban megingott, és úgy bukott orra, mint egy kőszobor.

Hermione odasietett hozzá, hogy a hátára fordítsa. Neville-nek a szája is összerándult, így beszélni sem tudott. Csak a szemei forogtak rémülten.

- Mit csináltál vele? – suttogta Harry.
- Sóbálványátokkal sújtottam – felelte büntudatosan Hermione.
- Jaj, Neville, ugye nem haragszol nagyon?
- Később majd megérted Neville – szólt Ron, miközben átlépett a fiú testén, és magára kanyarította a köpönyeget.

(Tóth Tamás Boldizsár fordítása. Animus Kiadó, Budapest, 2006, 251–253 o.)

P2 – A feladatlap megoldókulcsa

Pirossal kell összekötni: Harry, Ron, Hermione és Neville nevét.
Zölddel kapcsolódik az előző nevekhez: Piton, Frics.

A többi névhez kapcsolódó lehetséges egyéni asszociációk:

Hagrid: segítő felnőtt

Lee Jordan: iskolatárs

Trevor: béka

Bolyhoska: kutya

P3 – Névkártyák

Ron

Hermione

Harry

Neville